MORE FOR LAW
SCHOOL OF LAW
MAE FAH LUANG UNIVERSITY

ข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบ

ตอนที่ 1 ข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบเบื้องต้น

ว่าที่ร้อยตรี เนติพงษ์ หล่าวเจริญ[1]

การที่นักศึกษากฎหมายในระดับชั้นปริญญาตรีจะประสบความสำเร็จในเส้นทางกฎหมายได้นั้น ไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมาย แต่นักศึกษายังจะต้องสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่นักศึกษามีอยู่นั้นออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจะสอบผ่านและได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ดีอีกด้วย

ด้วยเหตุที่ว่า **“เรียนนิติศาสตร์ สอบข้อเขียน ไม่ใช่สอบการอ่าน”** นักศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการเขียนตอบข้อสอบด้วย กล่าวคือ นักศึกษาจะต้องให้ความสำคัญทั้ง **“การศึกษาหาความรู้”** และ **“การถ่ายทอดความรู้”** ควบคู่กันไป ซึ่งนักศึกษาควรให้ความสำคัญกับหลักทั้งสองประการดังกล่าวนี้อย่างเท่า ๆ กัน

ใน ข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบ ตอนที่ 1 ผู้เขียนจะขอแนะนำวิธีการวางรูปแบบการเขียนตอบข้อสอบ และ **“ถ้อยคำตอบ (Wording)”** ที่สามารถนำไปใช้ในการตอบข้อสอบจริง โดยในตอนที่ 1 นี้จะเป็นเรื่อง “ข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบเบื้องต้น” เท่านั้น ซึ่งในการเขียนตอบในวิชาเฉพาะต่าง ๆ ขอให้ผู้อ่านติดตามต่อได้ในข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบตอนต่อ ๆ ไป

---

[1] อดีตอาจารย์ประจำ สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (พ.ศ.2558 - 2560), น.บ. เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (เหรียญทอง) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, น.บ.ท. สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, LL.M. in International Trade Law University of Northumbria at Newcastle UK, LL.M. in Intellectual Property Law University of Aberdeen UK

ข้อแนะนำเบื้องต้น

การตอบข้อสอบกฎหมายในระดับชั้นปริญญาตรีนั้นอาจแบ่งส่วนการเขียนตอบและการให้คะแนนออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักกฎหมาย

ส่วนที่ 2 วินิจฉัย

ส่วนที่ 3 สรุป

ส่วนที่ 1 หลักกฎหมาย

ในส่วนนี้เป็นส่วนที่นักศึกษาเฉพาะระดับปริญญาตรีเท่านั้นที่ต้องเขียนส่วนนี้ลงไปในข้อสอบด้วย เนื่องจากอาจารย์จะมีคะแนนในส่วนนี้ให้กับนักศึกษา โดยส่วนที่ 1 หลักกฎหมาย อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งได้ว่า **“ส่วนความจำ”** เนื่องจาก นักศึกษาจำเป็นจะต้อง **“คัดลอก (Copy)”** ถ้อยคำในกฎหมายมาใส่ โดยยังไม่จำเป็นต้องอธิบายความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้ ด้วยเหตุนี้ หากนักศึกษาท่านไหนมีความทรงจำดีก็จะทำให้ได้คะแนนจากส่วนนี้ได้ไม่ยากนัก

ตัวอย่าง

หลักกฎหมาย

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้วางหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีตามปัญหาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1516 (4) มีหลักกฎหมายใจความสำคัญว่า “เหตุฟ้องหย่ามีดังต่อไปนี้

(4) สามีหรือภริยาจงใจละทิ้งร้างอีกฝ่ายหนึ่งไปเกินหนึ่งปี อีกฝ่ายหนึ่งนั้นฟ้องหย่าได้”

ส่วนที่ 2 วินิจฉัย

ส่วนนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการเขียนตอบข้อสอบและยังเป็นส่วนที่นักศึกษามีปัญหามากที่สุด โดยในส่วนนี้จะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. **ส่วนอธิบายหลักกฎหมาย** คือ ส่วนนี้นักศึกษาไม่ใช่เพียงแต่ “คัดลอก (Copy)” แต่นักศึกษาจะต้องอธิบายความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาตามข้อสอบให้ได้ ดังนี้ นักศึกษาจำต้องมีทั้งความจำและความเข้าใจจึงจะเขียนส่วนนี้ออกมาได้ดี

2. **ส่วนปรับข้อเท็จจริงเข้ากับหลักกฎหมาย** คือ ส่วนนี้นักศึกษาบางท่านอาจจะเรียกว่าส่วน **“ฟันธง”** แต่ที่จริงแล้วคือการนำหลักกฎหมายมาปรับใช้กับข้อเท็จจริง พร้อมทั้งวินิจฉัยถึงผลในทางกฎหมายว่าข้อเท็จจริงตามข้อสอบหากนำมาปรับกับหลักกฎหมายแล้วจะมีผลเป็นอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้ **“ถ้อยคำตอบ (Wording)”** จึงมีความสำคัญมาก เพราะคะแนนในส่วนนี้จะมากที่สุด หากนักศึกษามีถ้อยคำตอบที่ดี นักศึกษาก็จะได้คะแนนดีเช่นเดียวกัน

ตัวอย่าง

(หมายเหตุ : ตัวอักษรขีดเส้นใต้ คือ ส่วนอธิบายหลักกฎหมาย และ ตัวอักษรหนา คือ **ส่วนปรับข้อเท็จจริงเข้ากับหลักกฎหมาย**)

วินิจฉัย

การหย่าที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ แต่เป็นกรณีการหย่าโดยมีคำพิพากษาต้องอาศัยเหตุหย่าตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1516 ที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้ว สามีหรือภริยาจะอ้างเหตุอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้เพื่อมาเป็นเฟตุฟ้องหย่าไม่ได้

เหตุหย่าดังที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติ มาตรา 1516 (4) คือ กรณีที่สามีหรือภริยาจงใจละทิ้งร้างอีกฝ่ายหนึ่งไปเกินหนึ่งปี อีกฝ่ายหนึ่งนั้นมีสิทธิอ้างเอาเหตุเช่นว่านี้เพื่อฟ้องหย่าได้

จากข้อเท็จจริงตามปัญหา เมื่อฟังความเป็นที่ยุติแล้วว่า นายมะโรงสามีเดินทางไปประเทศเกาหลีใต้เป็นระยะเวลา 3 ปี เพื่อประกอบอาชีพหาเลี้ยงนางมะเมียภริยาและเด็กชายมะแมบุตร กรณีไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ มาตรา 1516 (4) กล่าวคือ การจะถือว่ามีเหตุฟ้องหย่าตามบทบัญญัติ มาตรา 1516 (4) ได้นั้น จะต้องปรากฏว่า สามีหรือภริยาจงใจละทิ้งร้างอีกฝ่ายหนึ่งไปเกินหนึ่งปี อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิอ้างเอาเหตุเช่นว่านี้เพื่อเป็นเหตุฟ้องหย่าได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า แม้นายมะโรงสามีจะเดินทางไปประเทศเกาหลีใต้เป็นระยะเวลา 3 ปี แล้วก็ตาม แต่ก็เพื่อหารายได้มาจุนเจือนางมะโรงภริยาและเด็กชายมะแมบุตร จากพฤติการณ์แห่งคดียัง

ถือไม่ได้ว่านายมะโรงจงใจละทิ้งร้างนางมะเมียภริยาและครอบครัว เช่นนี้ ถือว่าไม่มีเหตุฟ้องหย่าตาม ความหมายแห่งบทบัญญัติ มาตรา 1516 (4)

ดังนี้ เมื่อไม่มีเหตุฟ้องหย่าตาม มาตรา 1516 (4) สามีหรือภริยาจะอ้างเหตุอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเพื่อมาฟ้องหย่าไม่ได้ นางมะเมียในฐานะภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่มีอำนาจฟ้องหย่านายมะโรงสามี

ส่วนที่ 3 สรุป

ในส่วนนี้นักศึกษาไม่จำต้องเขียนสรุปให้ยืดยาวโดยให้เขียนเฉพาะผลทางกฎหมายที่ข้อสอบถามเท่านั้น เพราะนักศึกษาได้แสดงเหตุผลจนสิ้นกระแสความแล้วในส่วนที่ 2 วินิจฉัย

ตัวอย่าง

สรุป

นางมะเมียภริยาไม่มีอำนาจฟ้องหย่านายมะโรงสามีได้ตาม มาตรา 1516 (4)

สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า **“ข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบ ตอนที่ 1”** ที่ผู้เขียนได้เขียนขึ้นจะมีประโยชน์ต่อนักศึกษาในการทำข้อสอบทุก ๆ สนามสอบ และผู้เขียนหวังอีกว่านักศึกษาจะติดตามข้อแนะนำการเขียนตอบข้อสอบในตอนต่อ ๆ ไปของผู้เขียน

ขอให้นักศึกษาทุกท่านจงประสบความสำเร็จในการสอบ